

Kalmár János

Szakállas, nyugtalan fiatalember ül a söröző csupasz faasztalánál, szemrehányóan méregetve kriglijében a folyadék és a serhab kedvezőtlen arányát. Ezért-e vagy másért: a szakmája felől faggatózó kérdésekre zord szűkszavúsággal válaszol. Beszélhetne pedig: mindössze nyolcéves pályafutása imponálóan eseménygazdag. Élete csakis a képzőművészetből áll. Értelmiségi családban született 1952-ben (most a Zápor u. 15/B, 1034 alatt lakik). Kamaszkora óta rajzolt és szobrokat készített. A Képzőművészeti Főiskolán kezdettől fogva egyformán foglalkozott éremmel és plakettel, domborművel és kisplasztikával, valamint nagyobb szobrokkal. 1978-ban végzett, azóta többször dolgozott a nyíregyházi éremművészeti alkotótelepen, négyszer vett részt alkotásaival a Soproni Érembiennálén, és háromszor a Pécsi Kisplasztikai Biennálén. Ez utóbbin második helyezést és a Művészeti Alap különdíját nyerte. Sikerral szerepelt a József Attila-pályázaton, s Derkovits-ösztöndíjat is kapott. Első önálló kiállítása 1982-ben volt az óbudai Pincegalériában, a második 1983-ban a Ferencvárosi Pincetárlaton, 1984-ben Párizsban és Londonban állított ki, 1985-ben itthon a Duna Galériában, s szerepeltek érmei a glasgow-i magyar heteken. Ő készítette *Hauser Arnold* siremlékét, továbbá a *Népszabadság* székházában látható domborművet *Rózsa Ferenc* emlékére, megbízásból *Vörösmarty Mihály* mellszobrát és a Fővárosi Tanács részére Budapest-emlékérmét. Tagja a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának, melynek évenkénti kiállításain rendszeresen szerepel, s a Képzőművészek Szövetségének. Alkotásai már megtalálhatók magán- és közgyűjteményekben: ez utóbbiakban csupa bronzból készült munka. A British Museum három érmét őrzi, a Petőfi Irodalmi Múzeum kettőt, a Magyar Nemzeti Múzeum és a soproni Liszt Ferenc Múzeum egyet-egyet, és szintén egy-egy szobrát a

Nemzeti Galéria, a pécsi Janus Pannonius Múzeum és a lengyelországi Poznan múzeuma.

A rajzai pedig? Egyszerűnek látszanak; néhány vonal, tussal, filccel vagy ceruzával. Valójában a véglegességig csupaszítottak. Jelszerűek, meg gondolat igénylők, tömények és átláthatóak. Némelyik ecsettel festett, lebegően tömör japán írásjelre emlékeztet. A tárgyuk pedig többnyire: az emberalak, mint jel. Arcok és arcok, rengeteg arc, egy-egy lendületes vonallal, nagyon hasonlóak, de mindnek más a finta; személyesek és általánosak. Ritka manapság, hogy egy képzőművész minduntalan embereket és emberszerű jeleket ábrázoljon. Szinte valamennyi fekete-fehér (ritkán arany- vagy ezüstsztint is használ), mivel, mint mondja, ezek szimbolikus színek, nincs kiegészítőjük, komplementerük. „A munkám teljesen kitölti az életemet, reggeltől estig, estétől reggelig. Életforma és szemléletmód. Beszédstílus. Én ezzel kommunikálok, más meg azzal, hogy gyereket nevel, vagy hallgat. Az adott kor szintézisére van szükség, így vagy úgy. Nem tartozom semmilyen irányzathoz. Útközben vagyok még, s a magam útját akarom járni, a magam nyelvét beszélni.”

Fa, kő, bronz – érmek, szobrok, rajzok. A fiatalember olykor autót vezet, szörfözik, úszik – mivelhogy szeret élni, mondja. Ez minden.

*

Miközben mindezt megtudom, eltelt egy félóráska, elfogytak a sörök. János idegesen integet a pincérnek, már harmadszor, s kifakad hangosan: Jöjjön, hát az ember szomjan halhat... A söröző törzsközsége rokonszenvezően nevetgél, s már jönnek társalogni... egész jól ért ez az ember mások nyelvén is.

Abody Rita